

[Carsten Raft.]

Om Spørgsmaalet, om det saa fører frem til en Grænseflytning, siger han blot, at for nogle Uger siden — altsaa før han rejste derned — vilde han have besvaret det afvisende, men nu staar han betydeligt mere usikker. Og hvorfor skal jeg ikke nævne Dr. Lis Jacobsen? Jeg ved godt, at man mener, Damen er temperamentsfuld, men hun benytter bare sin Ret til udomatisk og frit at tale om de Ting, som hun ønsker at tale om. Hun er en Dame, der har Evne til at bruge sine Øjne og sin Forstand, og med den Slægt hun er af, som Medlem af den Idékreds, hun nu engang tilhører, er hun ganske givet taget derned med Skepsis, men hun er vendt tilbage som en varm og begejstret Agitator for Sydslesvigs Sag.

Og saaledes er det gaaet i mange Tilfælde. Og i al Beskedenhed: Jeg har selv været dernede, og det er Grunden til, at jeg ved denne Lejlighed vil sige noget om Spørgsmaalet. Min journalistiske Profession medførte, at jeg boede i smaa fjorten Dage i Sydslesvig under Valgkampagnen. Ikke nok til at blive sagkyndig, men nok til at danne mig et Indtryk, og jeg vil derned igen. Jeg har aldrig været negativ i Spørgsmaalet, men jeg har dog gaaet her i Rigsdagen ogsaa i de sidste halvandet Aar og er ganske godt kendt med alle Modargumenter. Da jeg rejste derned, besluttede jeg at tage med mig hele det specielle Rigsdagskompleks af Skepsis — den gode og sunde Skepsis, som har hjulpet danske Politikere og det danske Folk gennem mange vanskelige Situationer — og af bekymret Ansvarsfølelse, heller ikke meget unaturligt for et Folk, der har levet over Tusind Aar i Tysklands Skygge. Jeg var fast indstillet paa ikke at lade mig romantisere eller sentimentalisere, og det er heller ikke sket; men uden at komme for højt op maa jeg sige, at de 14 Dage var en stor og betagende Oplevelse. Jeg havde ikke tænkt mig det muligt, at den sydslesvigske Bevægelse var saa stærk og saa sund, at den havde en saadan Dybde og en saadan Bredde, og at den var saa ærlig, saa nøgtern og i sin Linie saa klart dansk.

Jeg skal ikke fortælle Rejseoplevelser og heller ikke indlade mig paa en almindelig Karakteristik af Bevægelsen dernede. Ikke for det, det kunde godt behøves, den sydslesvigske Diskussion i det høje Ting har været ført paa de indrepolitiske og de partipolitiske Linier. Men jeg vil nævne en Bekymring, som man har i Sydslesvig,

og som jeg ved man gerne vil lægge de danske Rigsdagsmænd paa Sinde. Jeg vil omtale en Forudsætning for det pludselige Omsving, som jeg først dernede rigtig har lært at forstaa, og til Slut tegne nogle lyse Farver ind i det Billede af den sydslesvigske Bevægelse, som vi har dannet os herjemme, og som efter mine Erfaringer er alt for skeptisk og forbeholdent.

I det store og hele er den sydslesvigske Bevægelse glad for det sidste danske Memorandum. Det er i øvrigt værd at lægge Mærke til, at dens Politik altid er loyal og korrekt, man kan vel næsten sige sønlig i Forhold til det, de kalder deres Moderland. Det er ikke helt ligetil, de er dog tidligere Stormagtsborgere, og de tilskyndedes ogsaa af Besættelsesmagten til Stormagts-Synspunkter, men de holder sig alligevel til den danske Linie, ønsker Spørgsmaalet afgjort ved Afstemning og er enig med os i, at det først skal ske ad Aare. Men det er Ventetiden, man ser paa med Bekymring. Ikke i og for sig den Periode, der begynder den 1. Januar. Den kan give Bekymringer nok, og det er dybt beklageligt, at Slesvig og Holsten knyttes sammen, ganske uanset de danske Henvendelser derimod, men de engelske Myndigheder bliver dog ved at være der. Derimod er det de danske Sydslesvigeres faste Overbevisning, at hvis Besættelsen ophører, knyttes Landsdelen igen til Tyskland, saa kommer de tyske Embedsmænd og hele det tyske Væsen tilbage, og saa knægtes alle Muligheder for dansk Liv og dansk Arbejde. Eller lad mig sige det paa en anden Maade for at føre det ind i Rigsdagsdebatten: Frihedsrettigheder og selvfølgelig demokratiske Arbejdsmuligheder, som Danmarks Rigsdag fra Begyndelsen, da Spørgsmaalet blev rejst og indtil nu, fast og enstemmigt har forlangt for Sydslesvig, bliver efter den stedlige Sagskundskaabs Mening illusoriske, hvis de ikke sikres paa særlig Maade ved Fastlæggelsen af Landsdelens Styreform. Hvordan det saa skal gøres, føler jeg mig ikke kompetent til at rejse en Diskussion om, men det kan vel ogsaa vente med at blive diskuteret, til Spørgsmaalet er aktuelt; men denne Drøftelse vil uvægerlig komme og trænger sig paa i Sydslesvigerens Sind for hver Dag, der gaar. Denne Bekymring fremgaar af den sidste Henvendelse, der er rettet til det danske Folk. Det var Omkvædet paa alle Samtaler: Vi kender Tyskerne, vi ved, hvordan de er, vi ved, at under tysk Styre er alle Løfter om politisk og kulturel Frihed værdiløse, og ingen ude fra kan hjælpe os til at faa dem